د کمپ ډيوډ تړون تر شا څه راز پټ دی؟

د مصر ولسمشر انور سادات ولې د اسرائيلو سره د کمپ ډيوډ تړون لاسليک کړ او اسرائيل يې په رسميت وپېژندل؟

دا چې ولې انور سادات اسرائيلو سره خبرواترو او ددوي تر منځ د موجودو اختلافاتو سوليز حل ته حاضر شو؟ دا په يوې داسې پېښې پورې ارتباط لري چې په ۱۹۷۳م کال کې د اسرائيلو د څارګرې اداري موساد يوه جاسوس چې په بيروت کې يې دنده سرته رسوله خبر ورکړ چې د وديع حداد د ګوند PFLPدوه خاص مشران د يوه خاص مقصد لپاره لندن ته او له لندن څخه پاريس ته روان دي. نو د موساد له خوا د دوي څارنه يو فلمبردار ته وسپارل شو چې د سفر موخه معلومه کړي، چې د څه لپاره دا دوه خاص مشران لندن ته او لندن څخه پاريس ته روان دي. چې وروسته له ډېرو هڅو جاسوسانو خبر ترلاسه کړ چې ددې سفر هدف د ليبيا په مرسته فلسطيني ګروپ د مصر د ولسمشر انور سادات د وژلو پلان جوړوي.

د انور سادات د وژلو د پلان جوړولو سبب دا وه چې يوه ورځ د ليبيا د هيواد يوه مسافر وړونکې بوئنګ الوتکه د سينا په صحرا کې د اسرائيلو د هوايي ځواک له خوا چې ۷۲۷ تنه مسافر په کې موجود وه رانسکوره شوه. چې په دې کار سره د ليبيا ولسمشر معمرالقذافي ډېر په غوسه شو او د اسرائيلو هوايي ځواک يې په ځواب کې وويل چې دې الوتکې ته مو اخطار ورکړ مګر د الوتکې له خوا کوم ځواب رانغی، چې په دې کار سره موږ وويريدلو چې هسې نه دا الوتکه له بمونو ډکه وي او اسرائيلو ته کوم خطر پيښ نه کړي، چې له دې وروسته موږ فيصله وکړه چې الوتکه بايد رانسکوره کړو نو موږ الوتکه رانسکوره کړه. ولسمشر معمرالقذافي په دې ځواب قانع نه شو او غوښتل يې چې غچ واخلي نو په همدې موخه يې په حيفه باندې د حملې پلان جوړ کړ، چې له دې کار څخه انور سادات راوګرځاوه. نو په دې توګه معمرالقذافي دويم پلان جوړ کړ چې د مصر څخه يې د اوبو لاندې تلونکې بېړۍ(اوبتل) و غوښته. معمرالقذافي دا اوبتل ددې لپاره وغوښته چې د (کوئين البرټ) په نامه يوې بحري بيړۍ په لويه اندازه يهود اسرائيلو ته د اسرائيلو د خپلواکۍ د ورځې د لمانځلو لپاره ليږدول، چې معمرالقذافي غوښتل چې د اوبتل يا آبدوز په واسطه دا بحري بيړۍ له منځه يوسي. نو کله چې د کرايه شوې بېړۍ کپتان په دې کار پسې روان شو، نو په خفيه توګه يې د اسکندريې مرکز ته خبر ورکړ او پوښتنه يې وکړه چې [illegible] کړم. چې په دې [illegible] سادات په [illegible] (ق) [illegible] د شپې له خوبه را بيدار کړ [illegible] د کپتان [illegible] ويې ورته [illegible] او پوښتنه يې [illegible] چې [illegible] وکړي، چې انور سادات د معمرالقذا مخفي غوښتنه رد کړه، او د بيړۍ د له منځه وړلو اجازه يې ورنه کړه.

Ketabton.com

چې په دې کار قذافي نور هم په غوسه شو، بله دا چې د ده هغه سفر هم ناکامه شوی وه چې د قاهرې ته کړی وه ځکه دده استقبال ته داسې مشران نه وه راغلي چې دده مقام سره برابر وي او په همدې وختونو کې د مصر او اسرائيلو تر منځ د نرمښت اثار هم څرګنديدل. نو د همدې دليلونو په سبب معمرالقذافي د انور سادات د وژلو پلان جوړاوه. چې ددې پلان د عملي کولو لپاره يې د PFLPد ګروپ مشر وديع حداد ټاکلی وه، چې دا ګروپ د فلسطين د آزادۍ له تنظيم PLOڅخه جدا شوی وه، چې د الوتکو د اختطاف پروسه يې شروع کړې وه. چې د موساد له خوا همدا ګروپ سخت تر څارنې لاندې وه، نو په همدې وجه يې له دې پلان څخه خبر ترلاسه کړ.

چې دا معلومات يې د هغه وخت تازه واک ته رسېدلي صدراعظم منخائم بيګن او پخواني صدراعظم ته وړاندې کړل، چې په دې وخت کې منخائم بيګن وويل چې دا معلومات به مو ولسمشر انور سادات

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورکړي وه ځکه چې ژوند يې په خطر کې ده، چې ددې کار په کولو سره د منخائم بيګن په څير ځيرک سياست مداران پوهيدلئ شول، چې په دې سره له مصر سره اړيکې رغولئ شو.

د منخائم بيګن په دې خبرې د هغه کابينې له د سره مخالفت وښوده، خو د د دليل په وړاندې کولو سره کابينه قانع کړه. د وويل که چيرې دا معلومات موږ ولسمشر انور سادات ته ورکړو نو زموږ خرابې اړيکې کيدلی شي چې له مصر سره ورغيږي، چې لومړئ خو به په عربي نړئ کې مصر د غدار په نوم ياد شي او په عربي نړئ کې به دوستان له لاسه ورکړي او يوازې به پاتې شي او دويم به زموږ ډير ستر دښمن مصر زموږ سره يو دوست هيواد شي، چې نور به اسرائيلو ته د مصر له خوا هيڅ خطر نه وي.

نو اسرائيلو ددې خبرې لپاره د مراکش پاچا شاه حسن انتخاب کړ چې د مصر له ولسمشر سره ددوي د ليدنې زمينه مساعده کړي، چې د مراکش پاچا شاه حسن يوه ورځ د انور سادات سره په پټه د اسرائيلو د ليدنې وړانديز ياد کړ، چې انور سادات دا وړانديز و نه مانه ځکه چې د هغه وخت د امريکا د بهرنيو چارو وزير هنري کيسنجر انور سادات ته مشوره ورکړې وه چې له اسرائيلو سره له اړيکو نيولو ځان وساتي.

نو په دې ډول په دويم پلان باندې غور وشو، چې اسرائيلو جنرال اسحاق هوفي ته مسؤليت وسپاره چې د ولسمشر معمرالقذافي د خطري پلان دوسيه بايد د مصر د استخباراتو رئيس جنرال كمال حسن علي ته وسپاري.

په پورته دوسيه کې د نورو معلوماتو سربيره په دوو پلانونو باندې خبرې شوې وې. لومړئ پلان داسې وه چې په انور سادات باندې به د جنګي تمريناتو په جريان کې حمله کيږي او وژل کيږي به او دويم پلان داسې وه چې د يوې چورلکې په واسطه به د هغه د اسکندريې په يوه کور کې په هغه باندې بريد کيږي او له منځه به وړل کيږي. چې ددې راپور په اوريدو سره انور سادات خپل امنيتي اقدامات قوي کړل او د مصر پوليسو د ټيليفونونو په څارلو سره مختلف افراد ونيول، چې له تحقيقاتو وروسته د اسرائيلو د ترلاسه کړو معلوماتو اکثره برخې ربښتينې ثابتې شوې.

چې له دې وروسته په ۱۹۷۷م کال د جولايي په مياشت کې انور سادات د ليبيا په سرحداتو کې خپلې لښکرې راټولې کړې او په ليبيا باندې يې حمله وکړه، چې ددې حملو څخه يې موخه دا وه چې معمرالقذافي پوه شي چې پلان يې رسوا شوی ده.

چې دا راپور د اسرائيلو لپاره ډير مؤثر تمام شو او انور سادات له بيګن سره ليدنې ته اماده شو، چې دا ليدنه په ۱۹۷۷م کال د اګست په مياشت کې په بوخارست کې ترسره شوه.

موساد ته وويل شول چې د مصر او اسرائيلو د دولتونو د لوړ رتبه چارواکو ليدنې بايد پټې وساتل شي او امريکا بايد په فريب کې واچول شي، چې د امريکا په اړه داسې شک موجود وه چې امريکا نه غواړي چې مصر او اسرائيل سره جوړ شي ځکه په دې سره په سيمه کې د امريکا د ځواک توازن له منځه تللی شو. نو د ليدنو مخکې له وخته رسوا کيدل برياليتوب اغيزمن کولای شوای، نو په دې خاطر د ليدنو د معلوماتو پټ ساتل ضروري ول.

په همدې وخت کې موساد د بهرنيو چارو د وزارت د خصوصي اړيکو د ټينګولو له څانګې څخه مرسته وغوښته، چې دا څانګه له هغو هيوادونو سره اړيکې جوړوي چې په اسرائيلو کې سفارتي نماينده ګان نه لري. چې د همدې هڅو په ترڅ کې د اسرائيلي چارواکو لومړنی ليدنه د نړيوال اتومي مرکز له پخواني مصري رئيس محمد حسن تهامي سره په ويانا کې وشوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ددې ليدنې لپاره د اسرائيلو د بهرنيو چارو وزير موشې دايان په ۱۹۷۷م کال د سپتمبر په شپږمه نيټه د نيويارک له يوه هوايي ډګر څخه په ډيره پټه توګه د مراکش د طنجې ښار ته ځان ورساوه ، چې هلته يې له تهامي سره وليدل او هغه ورته وويل چې انور سادات اماده ده چې اسرائيلو ته سفر وکړي خو په يوه شرط چې اسرائيل به د سينا له صحرا څخه پوځ باسي. چې موشې دايان ټول د سفر معلومات تل ابيب ته ورسول.

چې د نوامبر په مياشت کې انور سادات اعلان وکړ چې دی اماده ده چې يروشلم ته سفر وکړي چې په دې سره CIA هم پوه شوه چې څه کيدونکي دي، چې د انور سادات دې سفر داسې دور رامنځته کړ که دوستي و نه ګڼل شي نو دښمني خو يې ضرور له منځه ولاړه.

تر هرڅه وروسته په ۱۹۷۹م کال کې د امريکا متحده ايالاتو د ولسمشرانو په ژمنۍ پلازمېنه کمپ ډيويډ کې د جيمي کارټر، انور سادات او منخائم بيګن ترمنځ يو درې اړخيز کنفرانس داير شو، چې په پايله کې يې اسرائيلو له مصر سره يو تړون لاسليک کړ، چې له مخې يې مصر د اسرائيلو صهيونيستي رژيم په رسميت و پيژند او په مقابل کې يې اسرائيلو تر ۱۹۸۲م کال پورې د سينا صحرا له پوځ څخه تخليه کړه.

د اسرائيلو دولت او د اسرائيلي حکومت صدراعظم منخائم بيګن خپلو هغو موخو ته ورسيدل چې غوښتل يې مصر په عربي نړۍ کې غدار معرفي کړي چې همداسې وهم شول، چې عربي هيوادونو او اسلامي هېوادونو مصر له عربي ټولنې او اسلامي همکاريو له سازمان څخه اخراج کړ او بل يې له خپل ستر دوښمن سره دوستانه اړيکې هم و رغولې. چې د ا د اسرائيلي دولت د ځيرک سياست او د موساد د څارګرې ادارې له کاميابيو څخه يوه کاميابي ګڼل کيږي.

ليکوال او راټولونکی: محمد نثار انصاري

مأخذونه

موساد د اسرائيلو څارګره اداره کتاب

او د نړۍ د سياسي تاريخ کتاب

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library